

FINANSINIŲ SUNKUMŲ, SUKELTŲ COVID-19 PANDEMIJOS, VERTINIMAS TURIZMO ĮMONĖSE

Paulina DELNICKAITĖ, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Bioekonomikos plėtros fakultetas,
el. paštas: paulina.delnickaitė@vdu.lt

Santrauka

Darbe vertinami finansiniai sunkumai, sukelti COVID-19 pandemijos, turizmo įmonėse. Straipsnyje buvo taikoma mokslinės literatūros analizė ir sintezė, duomenų apibendrinimas. Analizei buvo pasirinkti keturi tarptautiniai tyrimai, kuriuose taikyti finansinės analizės modeliai, interviu su viešbučių vadovais, anketinės apklausos bei literatūros apžvalga. Atlikus tyrimų analizę nustatyta, kad gauti rezultatai yra panašūs ir nėra didelių neatitikimų. Išanalizuoti tyrimai atskleidė, kad pandemija turizmo įmonėms sukėlė reikšmingus finansinius sunkumus – sumažėjo pajamos, išaugo bankroto rizika, smuko užimtumas sektoriuje. Viešbučių verslas patyrė didžiausius nuostolius dėl kelionių apribojimų ir mažėjančio turistų srauto.

Reikšminiai žodžiai: finansiniai sunkumai, bankrotas, turizmo įmonės, COVID-19 pandemija.

Įvadas

Šiame straipsnyje nagrinėjamas finansinių sunkumų, sukeltų COVID-19 pandemijos, turizmo įmonėse. Turimo sektorius yra viena reikšmingiausių pasaulio ekonomikos dalių, generuojanti didelę dalį bendrojo vidaus produkto ir užimtumo. Tačiau 2020 m. prasidėjusi COVID-19 pandemija sukėlė iššūkių, tokių kaip kelionių apribojimai, karantino ir vartotojų elgesio pokyčiai. Daugelis turizmo įmonių susidūrė su likvidumo problemomis, pajamų kritimu ir padidėjusia bankroto rizika.

Straipsnyje analizuojama, kaip pandemijos laikotarpiu pasikeitė turizmo įmonių finansinė būklė ir kokie buvo pagrindiniai sunkumų veiksniai. Analizuojami keturi tyrimai, kuriuose nagrinėjami turizmo įmonių finansiniai sunkumai COVID-19 pandemijos kontekste. Vieni tyrimai atlikti skaičiuojant bankroto tikimybę, kiti – remiantis apklausomis, interviu su turizmo įmonių vadovais, todėl svarbu apžvelgti skirtingais metodais atliktus tyrimus ir nustatyti, ar analizuojamų tyrimų rezultatai yra panašūs ir nėra didelių neatitikimų. Taip pat tyrimai atlikti skirtinguose regionuose, todėl siekiama išsiaiškinti, ar pandemija paveikė ne tik tam tikrą regioną. Straipsnyje siekiama išsiaiškinti, ar skirtingais metodais atlikti tyrimai, kuriuose analizuojami turizmo įmonių finansiniai sunkumai pandemijos kontekste, rodo panašius rezultatus.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti ir pateikti finansinių sunkumų sampratą, atlikti tyrimų analizę, kuriuose vertinami COVID-19 pandemijos padariniai turizmo įmonių finansiniams sunkumams įvairiose šalyse taikant skirtingus tyrimo metodus.

Iškeltam tikslui pasiekti sprendžiami šie **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti finansinių sunkumų sampratą ir įvertinti tarpusavio sąveiką tarp finansinių sunkumų turizmo įmonėse ir COVID-19 pandemijos.
2. Atlikus COVID-19 pandemijos sukeltų finansinių sunkumų turizmo įmonėse tyrimų analizę, naudojant skirtingus metodus ir skirtingus regionus, nustatyti, ar tyrimai rodo panašius rezultatus ir ar nėra didelių neatitikimų.

Tyrimo objektas – finansinių sunkumų turizmo įmonėse, COVID-19 pandemijos kontekste, vertinimas.

Tyrimo metodika – mokslinės literatūros analizė ir sintezė, apibendrinimas.

Finansinių sunkumų samprata ir sąveika su COVID-19 pandemija

Verslo organizacijos, vykdydamos veiklą ir siekdamos užtikrinti kuo didesnį pelningumą, dažnai susiduria su finansine rizika. Šią riziką gali sukelti daugelis faktorių, tokių kaip nepakankamas pelnas, pasiūlos ir paklausos svyravimai, skolos, kurios gali tapti tikru spaudimu, kuo didesnė skola, tuo didesni palūkanų mokėjimai, mažinamas įmonės pelnas. Taip pat svarbūs pinigų srautai, nepakankamas pinigų srautas kelia grėsmę įmonės galimybei vykdyti kasdieninę veiklą, apmokėti įsipareigojimus. Neteisingai priimami finansiniai, investavimo sprendimai bendrovę taip pat gali privesti prie rimtų finansinių sunkumų. Tačiau įmonė sunkumus gali patirti ir dėl nenumatytų krizinių situacijų, tokių kaip COVID-19 pasaulinė pandemija.

Siekiant apibrėžti įmonės finansinių sunkumų sampratą, svarbu išanalizuoti, kaip mokslininkai mokslinėje literatūroje pateikia šią sąvoką (žr. 1 lentelę).

Remiantis pirmoje lentelėje pateikta informacija galima teigti, kad visi mokslininkai finansinius sunkumus apibūdina panašiai, jie kyla tada, kai įmonė susiduria su sunkumais, bandydama įvykdyti finansinius įsipareigojimus, tokius kaip: paskolos grąžinimas, atsiskaitymas su tiekėjais, darbuotojais ir pan. Tai gali atsitikti dėl nepakankamo pinigų srauto, o šio nepakankamumo priežastis gali būti žemas vadovų kompetencijos lygis, neteisingi finansiniai sprendimai.

Jeigu laiku nepastebimi finansiniai sunkumai ir nepadaromos išvados, verslo organizacija gali būti priversta restruktūrizuotis arba skelbti bankrotą.

1 lentelė. Finansinių sunkumų samprata (sudaryta autorės)

Table 1. Concept of Financial Difficulties (created by the author)

Mokslininkai <i>Scientists</i>	Finansiniai sunkumai <i>Financial distress</i>
J. Sun, ir kt., (2009)	Finansiniai sunkumai – tai nenatūralus verslo sutrikimas, atspindintis valdymo kokybės sumažėjimą. Finansiniai sunkumai sukelia organizacijai tiesioginių ir netiesioginių išlaidų, turi įtakos organizacijos išlikimui ir vystymuisi, taip pat tiesiogiai kenkia investuotojų interesams. <i>Financial difficulties refer to an unnatural disruption of business operations, reflecting a decrease in management quality. Financial difficulties result in both direct and indirect costs for the organization, affect its survival and development, and directly harm the interests of investors.</i>
H. Hu ir M. Sathye (2015)	Finansiniai sunkumai atsiranda rodantys tam tikrus požymius tokius kaip: nesugebama laiku grąžinti banko paskolos, susidaro bloga kredito istorija, organizacija atsisako tam tikrų teikiamų paslaugų ar parduodamų prekių, pradedamas restruktūrizavimo procesas, iškeliama bankroto byla, nutraukiama vykdoma veikla ar organizacija išbraukiama iš sąrašų. <i>Financial difficulties arise when certain signs appear, such as: the inability to repay a bank loan on time, the creation of a poor credit history, the organization discontinuing certain services or products, the initiation of a restructuring process, the filing of a bankruptcy petition, the termination of ongoing activities, or the organization being removed from registers.</i>
S. Ashoori ir S. Mohammadi (2011)	Finansinius sunkumai yra padėtis, pagal kurią pinigų srautai nebeatlenkina organizacijos dabartinių prisiimtų įsipareigojimų. <i>Financial difficulties refer to a situation in which cash flows no longer meet the organization's current obligations.</i>
A.T. John ir O. L. Ogechukwu (2018)	Finansiniai sunkumai laikui bėgant lemia pelningumo sumažėjimą, o vienas iš sunkiausių ir neatšaukiamų finansinių sunkumų rezultatas yra bankrotas. <i>Financial difficulties lead to a decrease in profitability over time, and one of the most severe and irreversible outcomes of financial difficulties is bankruptcy.</i>
T. S. Lee ir Y. H. Yeh (2004)	Finansiniai sunkumai atsiranda, kai priimami neteisingi valdymo sprendimai, sumažėja vadovavimo kokybė, išsekvojami resursai, atsiranda didelės skolos, prisiimami per dideli įsipareigojimai, nesukuriamas pakankamas kapitalas, o visa tai lemia vadovų kompetenciją. <i>Financial difficulties arise when incorrect management decisions are made, leadership quality decreases, resources are depleted, large debts accumulate, excessive obligations are taken on, and insufficient capital is created. All of this results from the competence of the leadership.</i>
S. Dwijayant ir P. Febrina, (2010)	Finansiniai sunkumai – tai situacija, kai organizacija patiria finansines problemas, išsekvoja resursus, turi dideles skolas, pinigų srautai nepadengia prisiimtų finansinių įsipareigojimų, tai reiškia, kad organizacijoje yra vadovavimo kokybės sumažėjimas, kuris gali priversti restruktūrizuotis arba skelbti bankrotą. <i>Financial difficulties refer to a situation in which an organization faces financial problems, depletes resources, has large debts, and cash flows do not cover the financial obligations. This means that there is a decrease in management quality within the organization, which may lead to restructuring or bankruptcy.</i>

2020 m. paskelbus COVID-19 pandemiją buvo priimti teisės aktai, įmonių vadovams leidžiantys atidėti nuo pandemijos nukentėjusių įmonių restruktūrizavimo ar bankroto inicijavimą. Nustatyta, kad įmonių vadovai tris mėnesius po karantino atšaukimo galėjo nesikreipti į teismą dėl restruktūrizavimo ar bankroto bylos iškėlimo. Taip pat buvo apribota kreditorių teisė inicijuoti nemokumo bylas įmonėms, patiriančioms finansinius sunkumus. Šie teisės aktai buvo skirti siekiant padėti išsaugoti verslus, kurie įprastomis sąlygomis būtų išlikę gyvybingi, tačiau dėl pandemijos sukeltos krizės susidūrė su finansiniais sunkumais ir bankroto rizika.

COVID-19 pandemijos įtaka turizmo įmonių finansiniams sunkumams

2020 m. Kinija paskelbė nustačiusi naują virusą, kuris greitai pradėjo plisti į kitas pasaulio šalis, tarp jų ir į Europą. Siekiant apriboti infekcijos plitimą, dauguma šalių ėmėsi plačių visuomeninio ir asmeninio piliečių judėjimo tarp šalių ir šalių viduje ribojimų. Pandemija sukėlė pasaulinę ekonominę krizę, nuo kurios ypach nukentėjo turizmo sektorius, dėl šios priežasties mokslininkai atliko nemažai tyrimų, kurie atskleidžia, kaip pandemija paveikė turizmo sektoriaus įmonių finansinę būklę. Pagrindiniai analizuojami straipsniai pateikiami 2 lentelėje.

R. S. Dachlan (2022) tyrime nagrinėja, kaip COVID-19 pandemija paveikė viešbučių finansinę būklę, kurie kotiruojami Indonezijos vertybinių popierių biržoje. Tyrimo tikslas – įvertinti šių įmonių finansinius sunkumus 2020–2021 m. laikotarpiu, pasitelkiant modifikuotą Altmano Z-Score modelį. Analizei buvo naudojamos 19 viešbučių įmonių finansinės ataskaitos. Rezultatai parodė, kad pandemijos metu daugiau nei pusė (53 %) šių įmonių pateko į „Distress“ arba „Gray“ zonas, tai reiškia finansinius sunkumus ar jų grėsmę, o likusios 47 % įmonių išlaikė stabilėnę padėtį. Tai patvirtina, kad pandemija smarkiai paveikė Indonezijos viešbučių sektorių. Šis tyrimas gali turėti apribojimų, nes buvo analizuojamos tik 19 įmonių, naudojamas Altman Z modelis, tačiau neatsižvelgiama į vadovybės strategijas, vyriausybės paramas, taip pat reikėtų įtraukti ilgesnį laikotarpį, kad būtų galima įvertinti ar įmonės finansiškai atsigavo.

D. V. Huynh ir kiti mokslininkai (2021) analizuoja pandemijos įtaką turizmo verslui besivystančiame Vietnamo mieste. Tyrime nagrinėjama, kaip kelios pandemijos bangos paveikė turizmo sektoriaus ekonominę būklę. Pasirinktas Vietnamo miestas, kuris patyrė tris pandemijos bangas. Tyrime dalyvavo 40 turizmo sektoriaus atstovų, su kuriais atlikti giluminiai interviu, ir į anketas atsakiusių 280 respondentų. Rezultatai atskleidė, kad dauguma turizmo verslų smarkiai nukentėjo – tik nedidelė dalis atsigavo po pirmosios bangos, o po trečiosios daugelis atsidūrė ant bankroto ribos arba buvo priversti užsidaryti. Visi tyrime dalyvavę verslai patyrė klientų, pajamų ir darbuotojų skaičiaus mažėjimą, tačiau labiausiai

nukentėjo kelionių agentūros bei apgyvendinimo sektorius. Tyrimas buvo atliktas besivystančiame Vietnamo mieste, todėl rezultatai gali neatspindėti visos šalies ar kitų regionų situacijos.

2 lentelė. Turizmo įmonių finansinių sunkumų tyrimai koronaviruso pandemijos kontekste (sudaryta darbo autorės)
Table 2. Research on financial difficulties of tourism companies during Coronavirus pandemic (created by the author)

Autorius Author	Pavadinimas Title	Tyrimo metodas Research methods	Tyrimo rezultatai Research results
R. S. Dachlan (2022)	„Viešbučių įmonių, kotiruojamų Indonezijos vertybinių popierių biržoje, finansinio sunkumo analizė COVID-19 pandemijos metu“ (2022) „Financial Distress Analysis of hotel companies listed on the Indonesia stock exchange during the Covid-19 pandemic“ (2022)	Modifikuotas Altman Z-Score modelis. Modified Altman Z-Score Model.	COVID-19 pandemija 2020–2021 m. turėjo neigiamą poveikį viešbučių įmonių finansiniam stabilumui. The COVID-19 pandemic in 2020-2021 had a negative impact on the financial stability of hotel companies.
D. V. Huynh ir kt. (2021)	„COVID-19 pandemija ir jos poveikis turizmo verslui besivystančiame mieste: įžvalgos iš Vietnamo“ (2021) „The COVID-19 Pandemic and Its Impacts on Tourism Business in a Developing City: Insight from Vietnam“ (2021)	Interviu su 40 turizmo sektoriaus organizacijų atstovų, anketinės apklausos. Interviews with 40 representatives of tourism sector organizations, questionnaire surveys.	Dauguma turizmo verslų smarkiai nukentėjo – tik nedidelė dalis atsigavo po pirmosios bangos, o po trečiosios daugelis atsidūrė ant bankroto ribos arba buvo priversti užsidaryti. Most tourism businesses were hit hard - only a small portion recovered from the first wave, and after the third, many found themselves on the verge of bankruptcy or were forced to close.
M. Demir ir kt. (2021)	„COVID-19 pandemijos poveikis turizmo pramonei: vertinimas iš viešbučių vadovų perspektyvos“ (2021) „Impact of COVID-19 Pandemic on the Tourism Industry: An Evaluation from the Hotel Managers' Perspective“ (2021)	Interviu su Turkijos viešbučių vadovais. Interviews with Turkish hotel managers.	Pandemija turėjo reikšmingą neigiamą poveikį turizmo sektoriui, dėl kelionių apribojimų viešbučiai patyrė ženklų užsakymų ir pajamų nuosmukį. Viešbučių vadovybė buvo priversta atleisti darbuotojus arba netgi sustabdyti veiklą. The pandemic has had a significant negative impact on the tourism sector, with hotels experiencing a significant drop in bookings and revenue due to travel restrictions. Hotel management has been forced to lay off staff or even suspend operations.
J. Abbas ir kt. (2021)	„COVID-19 poveikio turizmui tyrimas: transformacijos potencialas ir pasekmės tvariam kelionių ir poilsio pramonės atsigavimui“ (2021) „Exploring the impact of COVID-19 on tourism: transformational potential and implications for a sustainable recovery of the travel and leisure industry“ (2021)	Anketinės apklausos ir literatūros analizė, statistinių duomenų apibendrinimas. Questionnaire surveys and literature analysis, statistical data summarization.	Turizmo ir laisvalaikio industrija pandemijos metu patyrė daugiau nei 50% pajamų nuostolių, kurių bendra suma siekė 2,86 trilijono JAV dolerių. Rezultatai rodo, kad COVID-19 pandemija turėjo reikšmingą neigiamą poveikį turizmo sektoriaus finansiniams sunkumams. The tourism and leisure industry suffered more than 50% revenue losses during the pandemic, totaling \$2.86 trillion. The results show that the COVID-19 pandemic has had a significant negative impact on the financial distress of the tourism sector.

Trečiame moksliniame tyrime (Demir et, al., 2021) gilinamasi į pandemijos poveikį viešbučių verslui. Tyrime buvo siekiama išsiaiškinti, su kokiais iššūkiais susidūrė viešbučių vadovai. Duomenys surinkti struktūruotų interviu metu, apklausiant viešbučių vadovus Bodrume, Turkijoje. Rezultatai parodė, kad pandemija turėjo reikšmingą neigiamą poveikį turizmo sektoriui, dėl kelionių apribojimų viešbučiai patyrė ženklų užsakymų ir pajamų nuosmukį. Viešbučių vadovybė buvo priversta atleisti darbuotojus arba netgi sustabdyti veiklą. Taip pat patyrė papildomas išlaidas imantis papildomų higienos ir saugumo priemonių, klientus ir personalą siekiant apsaugoti nuo vyraujančios pandemijos. Vadovai taip pat pateikė ir keletą sprendimų: orientuotis į vietinius turistus, siūlyti akcijas ir taip kompensuoti tarptautinių turistų trūkumą, siūlyti lankstesnę rezervacijų atšaukimo politiką ir taip didinti klientų pasitikėjimą. Šis tyrimas buvo atliktas Turkijos mieste, todėl kaip ir ankstesnis analizuotas tyrimas neparodo visos šalies ar kitų regionų situacijos, taip pat trūksta kiekybinių duomenų, neatlikti skaičiavimai, surinktos tik turizmo įmonių atstovų įžvalgos.

J. Abbas ir kiti mokslininkai (2021) analizuoja pandemijos įtaką turizmui ir nagrinėja strategijas, padėsiančias šiam sektoriui tvariai atsigauti. Autoriai atliko literatūros analizę bei apibendrino anksčiau publikuotus mokslinius tyrimus ir statistinius duomenis. Tyrime nagrinėjami ekonominiai nuostoliai, sektoriaus pokyčiai ir inovacijų reikšmė atsigavimo procese. Duomenys rodo, kad turizmo ir laisvalaikio industrija pandemijos metu patyrė daugiau nei 50 % pajamų nuostolių, kurių bendra suma siekė 2,86 trilijono JAV dolerių. Rezultatai rodo, kad COVID-19 pandemija turėjo reikšmingą neigiamą poveikį turizmo sektoriaus finansiniams sunkumams, tačiau autoriai teigia, kad pandemija taip suteikė ir būtinybę pergaltvoti ir pertvarkyti turizmo praktiką, ateityje siekiant tvaresnio ir atsparesnio turizmo. Kaip ir anksčiau analizuotame tyrime, siūloma orientuotis į vietinius turistus, bendradarbiauti su vietos bendruomenėmis, įtraukiant vietinius į turizmo planavimą, diegti skaitmenines platformas, kurios verslui gali padėti prisitaikyti prie naujų sąlygų ir pagerinti paslaugų tiekimą. Tyrime daugiausia remiamasi esama literatūra, todėl gali trūkti empirinių duomenų, kurie patvirtintų siūlomas strategijas.

Visi aptarti tyrimai patvirtina, kad COVID-19 pandemija turėjo reikšmingą neigiamą poveikį turizmo sektoriui, ypač viešbučiams ir kelionių organizatoriams. Įmonės susidūrė su pajamų mažėjimu, veiklos apribojimais ir bankroto

rizika. Tyrimuose naudoti skirtingi metodai – finansinės analizės modeliai, interviu su vadovais, anketinės apklausos ir literatūros analizė. Autoriai pabrėžia, kad tvariam atsigavimui būtinos inovatyvios strategijos, tokios kaip skaitmenizavimas, lankstesnė kainodara, aukštesni higienos standartai ir vyriausybės parama. Pandemija tapo dideliu iššūkiu, tačiau kartu sektorių paskatino prisitaikyti ir ieškoti naujų veiklos modelių. Išanalizavimus tyrimus, galima teigti, kad pandemija paveikė ne vieną regioną, daugelis verslų buvo priversti atleisti darbuotojus, o kai kurie – netgi sustabdyti veiklą.

Išvados

1. Išanalizavus finansinių sunkumų sampratą, nustatyta, kad jie atsiranda dėl įvairių veiksnių, tokių kaip nepakankamas pinigų srautas, didelės skolos, netinkami finansiniai sprendimai ir vadovų kompetencijos stoka. Šie sunkumai gali lemti įsipareigojimų nevykdymą, restruktūrizavimą ar net bankrotą. COVID-19 pandemija dar labiau sustiprino finansinius iššūkius turizmo sektoriuje, nes dėl karantino ribojimų ženkliai sumažėjo kelionių paklausa, o įmonės susidūrė su pajamų praradimu. Siekiant sumažinti pandemijos poveikį, buvo priimti teisės aktai, leidžiantys atidėti restruktūrizavimo ar bankroto inicijavimą ir apriboti kreditorių teisę kelti nemokumo bylas. Tai patvirtina, kad krizės metu buvo pripažinta finansinių sunkumų problema ir siekta išsaugoti verslus, kurie įprastomis sąlygomis būtų išlikę gyvybingi.

2. Įvertinus COVID-19 pandemijos įtaką turizmo įmonių finansiniams sunkumams, išryškėjo, kad visuose analizuojamuose straipsniuose, kurie atlikti skirtingais metodais ir skirtinguose regionuose, rezultatai yra panašūs. Daugiau nei pusė analizuojamų straipsnių tyrimo įmonių susidūrė su dideliais finansiniais sunkumais arba buvo arti didelių sunkumų ribos. Mažesnę dalis tirtų įmonių išlaikė stabilesnę finansinę padėtį, o tai rodo, kad ekstremalios pasaulinės situacijos, tokios kaip COVID-19 pandemija, sukėlė didelį neigiamą poveikį turizmo įmonėms, nes žmonių judėjimas buvo apribotas visame pasaulyje, o tai reiškia, kad turizmo įmonių teikiamos paslaugos tapo nepanaudojamos, stipriai sumažėjo jų pardavimo pajamos, tapo sunkiau vykdyti įsipareigojimus, todėl susidūrė su bankroto tikimybės problemomis.

Literatūra

1. Abbas, J., Mubeen, R., Iorember, P. T., Raza, S., & Mamirkulova, G. (2021). Exploring the impact of COVID-19 on tourism: transformational potential and implications for a sustainable recovery of the travel and leisure industry. *Current Research in Behavioral Sciences*, 2, 100033.
2. Ashoori, S. ir Mohammadi, S. (2011). Compare failure prediction models based on feature selection technique: empirical case from Iran. *Procedia Computer Science*, 3, 568-573.
3. Dachlan, R. S. (2022). Financial distress analysis of hotel companies listed on the Indonesia Stock Exchange during the COVID-19 pandemic. *Jurnal Mantik*, 6(2), 1829-1836.
4. Demir, M., Demir, Ş. Ş., Dalgıç, A., & Ergen, F. D. (2021). Impact of COVID-19 pandemic on the tourism industry: An evaluation from the hotel managers' perspective. *Journal of Tourism Theory and Research*, 7(1), 44-57.
5. Dwijayanti, S. ir Febrina, P. (2010). Penyebab, dampak, dan pbediksi dari financial distress serta solusi untuk mengatasi financial distress. *Jurnal Akuntansi Kontemporer*, 2(2), p. 191-205.
6. Hu, H. ir Sathye, M. (2015). Predicting financial distress in the Hong Kong growth enterprises market from the perspective of financial sustainability. *Sustainability*, 7, 1186-1200.
7. Huynh, D. V., Truong, T. T. K., Duong, L. H., Nguyen, N. T., Dao, G. V. H., & Dao, C. N. (2021). The COVID-19 Pandemic and Its Impacts on Tourism Business in a Developing City: Insight from Vietnam. *Economies*, 9 (4), 172.
8. John, A. T. ir Ogechukwu, L. (2018). *Corporate Governance and Financial Distress in the Banking Industry: Nigerian Experience*. *Corporate Governance*, 10(1), 182-193.
9. Lee, T. S. ir Yeh, Y. H. (2004). *Corporate governance and financial distress: Evidence from Taiwan*. *Corporate governance: An international review*, 2004, vol. 39, no. 5, p. 5-27.
10. OpenAI. (2025). ChatGPT (3.5 versija) [Didysis kalbos modelis]. Prieiga per internetą: <https://chat.openai.com/chat>. Užklausa: „Koki apribojimai buvo įvesti COVID-19 pandemijos metu?“ (žiūrėta 2025-02-21)
11. Sun, J., Li, H. ir Zhang, M. (2009). Multiple classifiers hybrid combination for companies' financial distress prediction. *Systems Engineering-Theory & Practice*, 29(2), 78-86.

THE EVALUATION OF FINANCIAL DISTRESS CAUSED BY THE COVID-19 PANDEMIC IN TOURISM COMPANIES

Abstract

This study analyzes the financial difficulties faced by tourism enterprises during the COVID-19 pandemic based on a review of previous research. The study examines findings from four international studies that utilized different research methodologies, including financial analysis models, surveys, and interviews with tourism sector representatives. The results indicate that the pandemic severely impacted tourism businesses worldwide, leading to significant revenue declines, increased bankruptcy risks, and rising unemployment rates in the sector. The hospitality industry was among the most affected, with hotels experiencing substantial losses due to travel restrictions and reduced tourist flows. Financial

distress was particularly evident in businesses with high fixed costs and limited financial reserves. Governments in various countries introduced temporary financial relief measures to support struggling businesses; however, the long-term recovery of the tourism industry remains uncertain. The findings highlight the importance of financial resilience and adaptive strategies for tourism businesses in crisis situations. Future research should explore sustainable financial models and policy measures that can help mitigate the risks of future disruptions. This study contributes to the understanding of financial challenges in the tourism sector and emphasizes the need for strategic planning to enhance crisis preparedness.

Keywords: financial distress, bankruptcy, tourism companies, COVID-19 pandemic.